

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 28.8.2015
Sayı: 439

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda Değişiklik Yapılması
Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Gülay YEDEKÇİ
İstanbul Milletvekili

YEMER
COMANDO EN JEFE FUERZAS ARMADAS
31 Agosto 2015
TAMAYO

TBMM
GENEL EVRAK
28 Agosto 2015
No: 18193

GEREKÇE

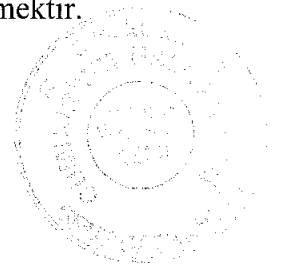
Tarihi, Bizans dönemine kadar uzanan, dünyanın en eski kent içi tarım arazileri İstanbul Bostanları yüzlerce yıl bozulmadan günümüze dek gelmiştir. Osmanlı belgelerinde İstanbul'daki vakıfların 16. yüzyılda bugün Bayrampaşa Deresi olarak adlandırılan Lykos Deresi civarında ve şu an Yenikapı adıyla anılan Langa bölgesinde arazileri olduğunu ve bu arazilerde bostancılık yapıldığı kaydedilmektedir. Süleymaniye Camii, Ayasofya gibi birçok vakıf bu bölgede bostanlara sahipti. Osmanlı dönemine ait bir kayıt defterine göre 1735 yılının Nisan ayında İstanbul'da 344 adet bostan bulunduğu tespit edilmiştir.

İstanbul'da Bizans'tan bu yana bostan arazileri vakıfların kontrolünde araziler olmuştur. Bu dönemde vakıflar önemli kurumlar olarak hizmet vermiştir ve bu arazilere müdahale imkanını zorlaştıran hükümlerle korunmuştur. Araziler vakıflardan belediyeler ya da özel mülkiyete geçene kadar korunmuş, sonrasında zamanla bostan niteliğini kaybetmiştir. Günümüzde bilinen Yedikule, Piyalepaşa, Langa, Zincirlikuyu bostanları ile Panigia Rum Ortodoks Kilisesi bostanları vakıf bostanları olarak hizmet vermiştir.

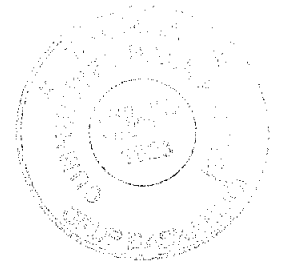
Bugün bostan arazilerini kiralayarak ekim yapan çiftçiler de tarihsel bir geleneği devam ettiren aile fertleridir. Çoğunluğu Karadeniz kökenli olan çiftçi aileleri, bostanlardaki ekim yöntemlerini dedelerinden öğrendiklerini, onların da Makedonyalı göçmenlerden bu mesleği öğrendiklerini anlattığını ifade etmektedir. Osmanlı'da bostanların Makedonların işlettiği kayıtlarda yer almaktadır. Dolayısıyla bostancılık Osmanlı Tarım Tarihi'ne ışık tutacak tekniklerin izlerini günümüze taşıyacak yaşayan bir meslek olarak görülmelidir.

Tarihçiler arasında Osmanlı'nın ziraat teknolojisi açısından gelişmediği yönünde bir eğilim vardır. Tarih yazımında, Osmanlı İmparatorluğu'nda 14. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar aynı şekilde ekip – biçme yapıldığı kaleme alınmaktadır. Bu eğiliminin ortadan kalkması için yapılması gereken yaşayan bostanların koruma altına alınarak, kuyular, su havuzları ve topografya üzerinde çalışmalar başlatılması gerektiği aşîkârdır. Bostanların korunması yoluyla Osmanlı İmparatorluğu'nun 17. yüzyıldan günümüze kadar uzanan ziraat teknolojisine ilişkin bilgileri korunmuş olacak ve tarih yazımında kaydedilen olumsuz algı silinmiş olacaktır. Bostanların özel bir statüde koruma altına alınmaması halinde Osmanlı'da ziraat alanında teknolojik gelişme olmadığına dair yanlış yargıyı kırarak bulgular yok olacaktır. Osmanlı'nın tarım tarihini tekrar yazma imkânı da sonsuza kadar yitirilmiş olacaktır.

Gelişmiş ülkelerdeki modern kent anlayışında, "kent içi tarım alanları" hızla yaygınlaşan mimari ve şehir planlamacılık yaklaşımı olarak karşımıza çıkmaktadır. ABD'de New York City, Washington D.C. ve pek çok şehirde gerek belediyeler gerekse Eyalet Tarım Bakanlıkları kent içi tarım alanlarını işleten şahıs ya da kurumlara mali destek sağlamaktadır. Bu destekte oluşan temel mantık ise inşaat sektörü ile ortaya çıkan mali güce karşı, tarım işletmecilerin korunması ve kent dokusunu insan doğasına uygun şekillendirmektir.

Yukarıda belirtilen tüm bu gerekçelerle, İstanbul başta olmak üzere ülkemizde halkın kadimden beri ortaklaşa tarım alanı olarak kullandığı bostanları özel statüde tanımlanması ve korunması bir zorunluluktur.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 'Bostan arazisi' tanımı yapılmaktadır.

MADDE 2- Madde ile bostan arazilerinin sınıflanmış arazi statüsü içinde asgari ölçü listesinde bulunması sağlanmıştır.

MADDE 3- Madde ile bostan arazilerinin asgari ölçüleri belirlenmektedir.

MADDE 4- Madde ile özel muafiyete sahip arazi sınıflarına 'bostan arazisi' eklenmiştir.

MADDE 5- Madde ile özel muafiyete sahip arazi sınıflarına 'bostan arazisi' eklenmiştir.

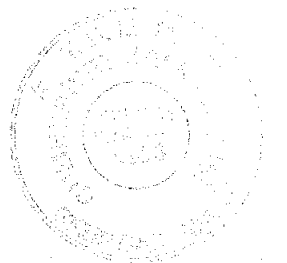
MADDE 6- Madde ile tarım arazilerinin yanlış kullanıma yönelik uygulanacak cezalara bostan arazilerine yönelik yanlış kullanımın cezalandırılması hedeflenmiştir.

MADDE 7- Madde ile tarım dışı arazilerin kullanımlarına ilişkin cezalar ve yükümlülükler bostan arazilerine yönelik ceza ve yükümlülükler eklenmiştir.

MADDE 8- Madde ile 'bostan arazisi' tanımına bağlı toprak sınıflandırmalarının ve imar planlarının güncellenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 9- Yürütme maddesidir.

MADDE 10- Yürürlük maddesidir.

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (ğ) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

h) Bostan arazisi: Vakıf senedi ve imar planında bostan olarak belirtilen, tarihi yapıların etrafında o tarihi mülke irat sağlamak için yapıyla eş tarihi geçmişe sahip yerler ile halkın kadimden beri ortaklaşa bostan amaçlı kullandığı kent içi hazine, vakıf ve şahıs arazileri ile tarımsal üretimin yapıldığı kentsel açık araziler,

MADDE 2- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 8'inci maddesinin (Değişik: 31/1/2007-5578/2 md.) birinci fıkrasında yer alan, 'dikili tarım arazileri' ibaresinden sonra gelmek üzere 'bostan arazileri' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 8'inci maddesinin (Değişik: 30/4/2014-6537/4 md.) üçüncü fıkrasında yer alan, 'örtü altı tarımı yapılan arazilerde 0,3 hektar' ibaresinden sonra gelmek üzere 'bostan arazilerinde 0,1 hektardan' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 13'üncü maddesinin ilk fıkrasında yer alan 'dikili tarım arazileri' ibaresinden sonra gelmek üzere 'bostan arazileri' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 13'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinden sonra gelen fıkrada yer alan 'dikili tarım arazileri' ibaresinden sonra gelmek üzere 'bostan arazileri' ibaresi eklenmiştir.

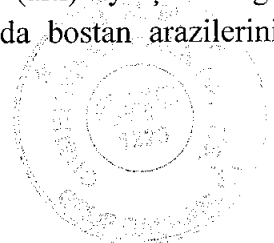
MADDE 6- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 20'nci maddesinin ikinci fıkrasında geçen 'özel ürün arazileri' ibaresinden sonra gelmek üzere 'bostan arazisi' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 21'inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde geçen 'özel ürün arazileri' ibaresinden sonra gelmek üzere 'bostan arazileri' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na aşağıdaki Geçici Maddeler eklenmiştir;

Geçici Madde 6 – Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 2 (iki) yıl içinde Bakanlık bostan arazilerinin sınıflamasını yapar.

Geçici Madde 7 – Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 6 (altı) ay içinde ilgili Bakanlık ile il, ilçe ve büyükşehir belediyeleri onaylı tüm planlarda bostan arazilerinin sınıflamasıyla ilgili güncelleme yapar.

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

